

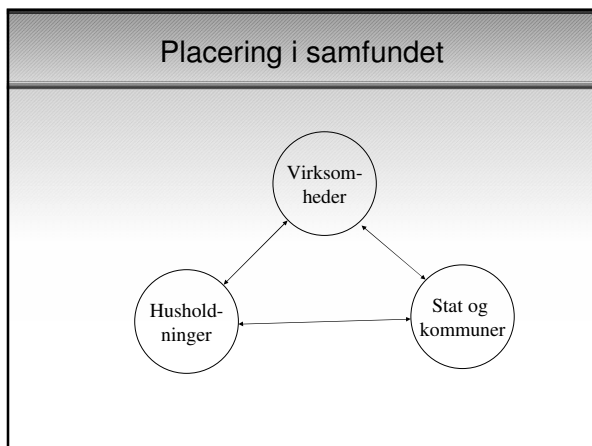

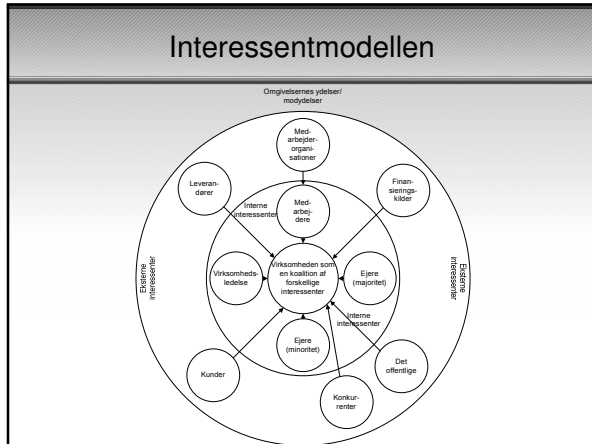
Driftsøkonomi

Peter Lynggaard
Driftsøkonomi
Kapitel 1 - 4

Virksomhedens placering i samfundet

- Virksomheden
 - Erhvervsøkonomi
 - Driftsøkonomi
 - Virksomhedsøkonomi
- Økonomisk enhed
- Bedrift er teknisk enhed

- ### Virksomheden
- Eksistensberettigelse
 - Opfylder et behov for en eller flere kunder
 - Mål
 - Overlevelse
 - Stabil (overskuds-)udvikling
 - Vækst

- ### Paradigme
- Maksimering
 - Satisfiering
 - Det kapitalistiske samfund bygger på teorien om knappe faktorer. Vi kan ikke opfylde alle behov.

Systemtankegange

- Virksomheden lever i samspil med omverdenen (/omverdenerne)
 - Økonomisk omverden
 - Teknologisk omverden
 - Kulturel omverden
 - Økologisk omverden

Økonomi

- Effektiv forvaltning af knappe ressourcer
- Økonomisk problem:
 - Et problem vedrørende optimal allokering af knappe ressourcer
- Få mest muligt ud af de knappe ressourcer
- Brug mindst muligt af ressourcerne

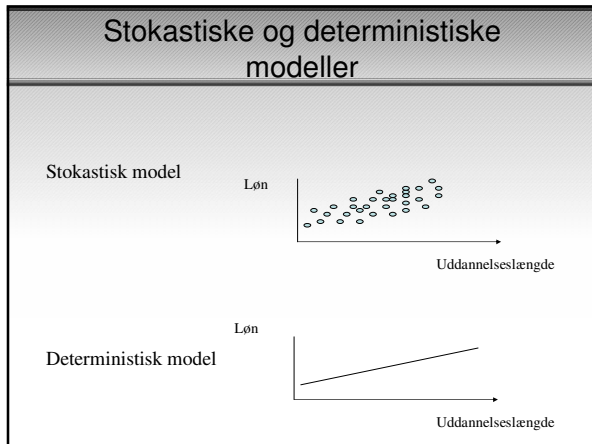
Produktivitet

- Forholdet mellem input og output
 - Eks antal fremstillet pr. løntime

Effektivitet
<ul style="list-style-type: none">• Indsats af ressourcer i forhold til de opstillede mål!

Modeller og teori
<ul style="list-style-type: none">• Modeller er forenklinger af virkeligheden<ul style="list-style-type: none">– Fokus på specifikt problem– Systematik– Beskrivelse

Modeller
<ul style="list-style-type: none">• Deskriptive modeller<ul style="list-style-type: none">– Beskrivende modeller, der hjælper med at forstå et problemområde.• Normative modeller<ul style="list-style-type: none">– Modeller, der hjælper i beslutningsprocessen

- ### Teori og praksis
- Der er ikke uoverensstemmelse mellem teori og praksis!
 - Teorien er det brede grundlag
 - Praksis er specifik i situationen
 - Man kan vælge at bruge teorien:
 - Kan man styre det?
 - Bør man styre det?
 - Vil man styre det?

- ### Juridisk organisering
• Personligt ejede – Enkeltmandsvirksomheder – Interessentskaber • Selskabsformer med begrænset hæftelse – Anpartsselskaber (ApS) – Aktieselskaber (A/S)	– Andelsselskaber (Amba) – Komanditselskaber – Selvejende institutioner – Foreninger og fonde – Franchising

Ejerkreds
<ul style="list-style-type: none">• Privatejede virksomheder• Offentlige virksomheder<ul style="list-style-type: none">– Kommuner– Amtskommuner– Stat– EU• Halvoffentlige virksomheder<ul style="list-style-type: none">– Koncessionerede selskaber• Kooperative virksomheder

Inddeling efter produktion
<ul style="list-style-type: none">• Produktionens art<ul style="list-style-type: none">– Landbrug, fiskeri (primære erhverv)– Håndværk, industri (sekundære erhverv)– Servicevirksomheder (tertiære erhverv)• Produktionsform<ul style="list-style-type: none">– Lønintensive– Kapitalintensive– Materialeintensive

Produktionens tilrettelæggelse
<ul style="list-style-type: none">• Enkeltordreproducerende virksomhed• Ordreproducerende virksomhed• Serieproducerende virksomhed• Masseproducerende virksomheder

Mål
<ul style="list-style-type: none">• Målsætningen er gevinstmaksimering på langt sigt• Målsætningen er at opnå den maksimale gevinst fra nu af og frem til udløbet af interessehorisonten.• Politiske mål og beslutningsmodeller

Målhierakier
<ul style="list-style-type: none">• Idegrundlag (hvilket behov opfyldes)• Målsætning• Strategier (langt sigt)• Politikker• Handlingsplaner

Økonomisk analyse
<ul style="list-style-type: none">• Et mål• Opstilling og udvælgelse af alternativer• En model• Vurdering af fordele og ulemper vedr. alternativerne• Valgkriterium

Virksomhedens regnskab

- Resultatopgørelse
 - Opgørelse over årets indtægter og omkostninger
- Balance
 - Opgørelse over aktiver og passiver på statutidspunktet

Resultatopgørelse

Omsætning

- Variable omkostninger
- = Dækningsbidrag
- Markedsføringsomkostninger
- = Markedsføringsbidrag
- Faste omkostninger (kapacitetsomkostninger)
- = Indtjeningsbidrag

Balance

<ul style="list-style-type: none"> • Aktiver <ul style="list-style-type: none"> – Anlægsaktiver <ul style="list-style-type: none"> • Bygninger • Maskiner – Omsætningsaktiver <ul style="list-style-type: none"> • Varelagre • Debitorer – Likvide midler 	<ul style="list-style-type: none"> • Passiver <ul style="list-style-type: none"> – Egenkapital – Fremmedkapital <ul style="list-style-type: none"> • Langfristet gæld <ul style="list-style-type: none"> – Prioritetsgæld • Kortfristet gæld <ul style="list-style-type: none"> – Leverandørgæld – Kassekredit
--	--

Proces- og resultatmål

- Resultatmål
– Hvad vil vi nå?
- Procesmål
– Hvordan vil vi nå resultatmålene?

Business Excellence

- Indsats
- Resultater
- Helhed
- Business Excellence

Balanced Scorecard

- Objectives
- Measures
- Targets
- Initiatives
- Økonomiske og finansielle resultater
- Kunderelationer / -loyalitet
- Interne nøglekompetencer
- Kompetence og udviklingsevne

Finansielle fokusområder
<ul style="list-style-type: none">• Indtjeningens udvikling og fordeling på produkter og segmenter• Omkostningsstyring / produktivetsforbedring• Kapacitetsudnyttelse / investeringsstrategi

Kundefokusområder
<ul style="list-style-type: none">• Markedsandel / kundeandel• Genkøbstilbøjelighed• Akkvisition (tiltrækning af nye kunder)• Ambassadøreffekt• Kundetilfredshed• Kundelønsomhed

Procesfokusområder
<ul style="list-style-type: none">• Gennemløbstid• Ressourceforbrug• Kvalitet (fx defektrater, spildprocent m.v.)• Præstationsmål• Også gennem sammenligning med andre = Benchmarking

Fokusområder inden for kompetence og udviklingsevne

- Medarbejderloyalitet
- Medarbejdertilfredshed
- Medarbejderproduktivitet (fx indtjening pr. medarbejder)
- Organisationsklimaet (innovationsevne, ledelseskvalitet, holdninger / værdier mv)

Formål med Balanced Scorecard

- Etablering af fremadrettet sammenhængende system bestående af:
 - Mål
 - Aktiviteter
 - Opfølgning
- Finansielle og nonfinansielle
- Early warning system

Betingelser for BSC

- Virksomheden er en selvstændig forretningsenhed – har en selvstændig vision og strategi
- Virksomheden har egne kunder
- Virksomheden kan selvstændigt kontrollere nøgleprocesser
- Virksomheden har egne medarbejdere
- Virksomheden kan selvstændigt fastlægge personalepolitik, belønningssystemer, uddannelses- / udviklingsaktiviteter mv
